

Przedmiotowy system oceniania – geografia – gimnazjum

Przedmiotowy system oceniania z geografii w gimnazjum opracowany w oparciu o :

1. Nową podstawę programową.
2. WSO.
3. Program nauczania geografii dla gimnazjum autorstwa Ewy Marii Tuz ,wykonanym na zlecenie wydawnictwa „Nowa Era”
Dostosowany do podręczników „Puls Ziemi”.

Obszary aktywności podlegające ocenianiu

W toku nauczania geografii w gimnazjum ocenie podlegają kluczowe kompetencje w edukacji geograficznej za, które uznaje się:

- Czytanie map różnej treści,
- Wyjaśnianie prawidłowości występujących w cyklach astronomicznych, geograficznych, społecznych i gospodarczych,
- Umiejętność posługiwania się przyrządami oraz modelami geograficznymi,
- Umiejętność dokonywania planowych oraz systematycznych obserwacji,
- Umiejętność odczytywania i wykorzystywania oraz sporządzania dokumentacji geograficznej (dane statystyczne, wykresy, diagramy, ryciny),
- Umiejętność dokonywania obliczeń (odległości, różnica wysokości, średnie temperatur, amplitudy, spadek temperatury z wysokością, wysokość Słońca w różnych szerokościach geograficznych, różnice czasowe),
- Umiejętność posługiwania się słownictwem, terminologia i symbolika geograficzna w mowie żywej i pisanej,
- Wartościowanie działalności człowieka w środowisku przyrodniczym oraz - wkład w pracę i przygotowanie się do lekcji;
  - aktywność na lekcji (udział w dyskusjach: argumentowanie, przekonywanie),
  - formy aktywności dodatkowej samodzielne przygotowanie referatów, przedstawianie własnych poglądów);
  - udział z powodzeniem w konkursach przedmiotowych.

Formy aktywności podlegającej ocenie:

- krótkie sprawdziany wiedzy – kartkówki
- odpowiedź ustną (połączoną ze znajomością mapy)
- sprawdzian wiadomości po zakończonym dziale
- samodzielnie wykonana pracę domową
- aktywność na lekcji
- prezentowanie pracy grupy
- prezentację dłuższych wypowiedzi popartych literaturą
- zeszyty ćwiczeń i zeszyty przedmiotowe
- prace dodatkowe (referaty, prezentacje, opracowania projektów, plansze tematyczne, prace plastyczne, albumy)
- udział w konkursach na terenie szkoły i poza nią

- Oceny są jawne, uzasadnione i zgodne z wymogami na daną notę. Skala ocen zawiera stopnie od 1 do 6, rozszerzone o "+" i "-", nieobecność podczas oceniania odnotowywana jest symbolem "nb" i należy dana partię rozliczyć.
- Podczas oceniania w zależności od formy brane są pod uwagę: jakość, poprawność, terminowość, częstotliwość i systematyczność.
- W przypadku sprawdzianów pisemnych stosowane są konkretne kryteria punktowe, tu: - uzyskanie, co najmniej:
  - 31% - ocena dopuszczająca
  - 51% - ocena dostateczna
  - 76% - ocena dobra
  - 91% - ocena bardzo dobra
  - >100% - ocena celująca - tylko w przypadku, gdy w treści poleceń zaplanowane są do wykonania dodatkowe zadania o dużym stopniu trudności a obowiązkowe wykonane zostały prawidłowo.

W stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w nauce niemożliwiające sprostanie wymogom edukacyjnym wynikającym z realizowanego programu nauczania, potwierdzone pisemna opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innej upoważnionej do tego jednostki - nauczyciel stosuje obniżenie wymagań jednak są one nie mniejsze niż opisane wymagania na ocenę dopuszczającą.

Uczniowie z orzeczeniem lub opinią Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej są oceniani:

- a) za rzeczywiste osiągnięcia i postępy w zdobywaniu wiedzy i umiejętności,
- b) sprawdzianami dostosowanymi do poziomu ucznia i obniżoną punktacją (uczniowie, którzy mają opinię PP-P o dysleksji),
- c) za wypowiedzi ustne, wykazywanie chęci, bez pisania sprawdzianów (uczniowie, którzy mają orzeczenie PP-P o upośledzeniu).

Ogólne kryteria i wymagania na poszczególne stopnie :

• stopień/ocena - niedostateczny

Uczeń nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności zawartych w wymaganiach podstawy programowej dla gimnazjum - potrzebnych do kontynuowania nauki. W szczególności: wykazuje brak systematyczności i chęci do nauki, nie posiada podstawowej orientacji na mapie, nie wykonuje zadań domowych, nie potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł, w tym treści podręcznika, nie pracuje na lekcji, nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych i praktycznych o elementarnym stopniu trudności samodzielnie, w grupie lub nawet przy pomocy nauczyciela, nie udziela prawidłowych odpowiedzi na większość zadanych mu pytań.

• Stopień/ocena - dopuszczający (wymagania konieczne)

Uczeń ma braki w wymaganiach koniecznych z zakresu wiadomości i umiejętności. Tu: opanował w stopniu elementarnym umiejętność czytania map, posiada elementarna orientacje na mapie świata, Europy i Polski, posługuje się w stopniu elementarnym słownictwem i terminologią geograficzną w mowie żywej i pisanej, samodzielnie rozwiązuje i wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności, przejawia chęć i gotowość pracy i współpracy, umie wykorzystać różne źródła

informacji, przy czym objawia się to jako praca odtwórcza, wskazująca na słabe zrozumienie polecenia, nadrabia zaległości, przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi na proste pytania. UWAGA: uczeń powinien uzyskać nie mniej niż po 2 oceny pozytywne w jednym półroczu. Podczas wypowiedzi pisemnej uzyskuje min. 30% poprawnych odpowiedzi.

- Stopień/ocena - **dostateczny (wymagania podstawowe)**

Uczeń opanował podstawowe wiadomości i wybrane umiejętności określone podstawą programową. W szczególności: posiada podstawową orientację na mapie i w przestrzeni geograficznej, poprawnie wyraża swoje myśli w prostych i typowych przykładach w mowie żywej i pisanej, przy wypowiedzi widać nieliczne błędy, odpowiedź ustna odbywa się przy pomocy nauczyciela zadającego kolejne pytania, samodzielnie i w grupie rozwiązuje poprawnie nieskomplikowane polecenia, potrafi naśladować podobne rozwiązania w analogicznych sytuacjach, wartościuje elementy działalności człowieka w środowisku, poprawnie odczytuje dane z tekstu, rysunków, diagramów, tabel, przetwarza proste dane na wykresy, wykonuje wybrane, proste obliczenia stosowane w geografii, z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania sytuacji problemowych.

- Stopień/ocena - **dobry (wymagania rozszerzające)**

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności w stopniu dobrym, uwzględniającym wymagania rozszerzające. W szczególności: pracuje systematycznie, a jego przygotowanie, choć pełne jest różne jakościowo, posiada dobrą orientację na mapie świata, czyta ze zrozumieniem mapy tematyczne, dokonuje poprawnych interpretacji różnorodnych tekstów źródłowych, udziela zasadniczo samodzielnie odpowiedzi, choć uwidaczniają się niewielkie braki w wiedzy lub wypowiedź nie wyczerpuje omawianego zagadnienia, wiadomości i umiejętności podstawowe są dla niego zrozumiałe, potrafi samodzielnie rozwiązywać zadania o pewnym stopniu trudności tu: treści przystępne, średnio trudne, wykonuje wszystkie obliczenia stosowane w geografii, dostrzega zależności przyczynowo-skutkowe, łączy zagadnienia w logiczne ciągi, opanował umiejętność dokonywania interpretacji prostych zjawisk przedstawianych graficznie, w mowie żywej i pisanej posługuje się językiem poprawnym pod względem merytorycznym, stylistycznym i gramatycznym, potrafi wartościować działalność człowieka w środowisku, aktywnie i efektywnie pracuje i współpracuje w zespołach grupowych, chętnie wykonuje dodatkowe zadania.

- Stopień/ocena - **bardzo dobry (wymagania dopełniające)**

Uczeń w stopniu wyczerpującym opanował materiał przewidziany w podstawie programowej dla danej klasy oraz praktycznie stosuje umiejętności z zakresu kluczowych kompetencji w edukacji geograficznej. W szczególności: przygotowanie ucznia do lekcji jest pełne, wszechstronne oraz systematyczne, sprawnie posługuje się wiadomościami i zdobytymi umiejętnościami, podczas wypowiedzi ustnej samodzielnie potrafi interpretować omawiane zagadnienie, jego wypowiedź jest ładna, ciekawa i poprawna pod względem merytorycznym, stylistycznym i gramatycznym, samodzielnie dokonuje interpretacji treści mapy i innych materiałów źródłowych, obok prawidłowego wnioskowania przeprowadza proste analizy zjawisk, potrafi zastosować wiedzę w praktycznym działaniu, chętnie wykonuje zadania i prace dodatkowe, wykorzystuje różne źródła informacji do pogłębiania swojej wiedzy, bierze aktywny udział w przedsięwzięciach o cha-

rakterze środowiskowym, wnosi twórczy wkład w realizację zadań oraz omawianych zagadnień, pracuje nad własnym rozwojem lub bierze aktywny udział w konkursach o treściach geograficznych.

• Stopień/ocena - **celujący (wymagania wykraczające)**

Uczeń spełnia wszystkie kryteria ujęte w wymaganiach na ocenę bardzo dobra, a ponadto w zakresie posiadanej wiedzy wykracza poza podstawę programową, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania, a ich efekty potrafi zaprezentować innym w konkretnej formie. Ponadto uczeń powinien wykazać się znaczącymi osiągnięciami w konkursach na poziomie ponadszkolnym.

Zasady oceniania i klasyfikacji .(Umowa Uczeń – Nauczyciel)

1. Uczeń jest zobowiązany mieć na lekcji zeszyt przedmiotowy, podręcznik oraz ćwiczenia.
2. Prace klasowe, sprawdziany, kartkówki, odpowiedzi ustne oraz prace domowe są obowiązkowe.
3. Prace klasowe są zapowiadane przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem. Sprawdziany będą przeprowadzane po opracowanym dziale lub w miarę potrzeb.
4. Uczeń nieobecny na sprawdzianie lub pracy klasowej jest w terminie dwóch tygodni od chwili ich przeprowadzenia do zaliczenia materiału, które obejmowały. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może jej napisać z całą klasą(długa choroba, pobyt w szpitalu) termin zaliczenia materiału sprawdzian musi być uzgodniony indywidualnie nauczycielem.
5. Uczeń otrzymuje na lekcji do wglądu sprawdzoną i omówioną pracę pisemną, zapoznaje się z jej wynikiem i ewentualne zastrzeżenia zgłasza do nauczyciela. Prace przechowywane są w dokumentacji nauczyciela do końca roku szkolnego.
6. Otrzymana ocena z poprawy pracy klasowej jest oceną ostateczną i wpisywana jest do dziennika.
7. Nauczyciel może przeprowadzać krótkie(10- 15 minutowe) kartkówki bez zapowiedzi z zakresu materiału maksymalnie obejmującego 3 ostatnie tematy lekcyjne.
8. Ocena z kartkówki traktowana jest jak ocena z odpowiedzi ustnej, gdyż daje dowód przygotowania się ucznia z 3 ostatnich tematów lekcyjnych.
9. Nieobecność na lekcji nie zwalnia ucznia z przygotowania się do zajęć .Jeżeli uczeń był nieobecny na ostatniej(jednej) lekcji ma obowiązek uzupełnienia w zeszycie przedmiotowym tematu z ostatniej lekcji i wykonania zadanej pracy domowej. Brak takiej pracy domowej oznaczany jest w dzienniku zajęć jako nieprzygotowanie do lekcji.
10. Nauczyciel sprawdza zeszyty ćwiczeń na bieżąco w trakcie odpowiedzi ustnych. Jeżeli uczeń nie zgłosił nauczycielowi na początku lekcji braku pracy domowej, a w trakcie odpowiedzi ustnej okazuje się, że jej nie ma, nauczyciel wpisuje ocenę niedostateczną do dziennika lekcyjnego i zeszytu ćwiczeń z jednoczesną adnotacją o jej uzupełnieniu.
11. Ocena pracy ucznia jest jawna, częsta, obiektywna, umotywowana i systematyczna. O wszystkich stopniach uczeń jest informowany w momencie ich wystawiania.
12. Uczeń, który opuścił więcej niż 50 % lekcji nie może być klasyfikowany z przedmiotu. Przeprowadza się dla niego egzamin klasyfikacyjny.

- 13.** Na koniec semestru nie przewiduje się sprawdzianu zaliczającego cały semestr. Ocena semestralna wynika z ocen cząstkowych a ocena roczna z oceny semestralnej i ocen cząstkowych drugiego semestru (nie jest średnią arytmetyczną).
- 14.** Klasyfikacji semestralnej i końcowo rocznej dokonuje się na podstawie ocen cząstkowych, przy czym większe znaczenie mają oceny ze sprawdzianów, w drugiej kolejności są odpowiedzi ustne i kartkówki. Inne oceny mają charakter wspomagający.
- 15.** Na koniec semestru uczeń nie może dodatkowo odpowiadać by uzyskać wyższą ocenę.